

Hoe de sterrenbeelden Wagen en Slang zijn ontstaan

Wanneer de oude Indiërs 's nachts naar de sterrenhemel omhoogblikten en daar hoog boven zich de beelden van de grote Wagen en de Slang zagen, dan konden zij zich een sage herinneren die vertelt hoe deze sterrenbeelden zijn ontstaan.

In de grijze oudheid, toen de vis nog lang niet naar Manoe was gekomen, was er een geweldige strijd ontbrand tussen de verheven goden en de machten van het rijk der diepte. Als gevolg van deze strijd geraakte de wereld in die verschrikkelijke opschudding, waarvan het zondvloedverhaal vertelt. Bijna werden toen de hoge goden, Indra en zijn broeders, door Vritra en zijn legerscharen overwonnen. Moed en kracht ontzonken de goden steeds meer, zodat zij zich tenslotte niet anders konden handhaven dan door aan te bieden om vrede te sluiten. 'Misschien komt er later ooit nog eens hulp', overlegden de godenzonen bij zichzelf. 'Nu echter gaat het erom, tijd te winnen.'

De zeven heilige leraren der wijsheid, de Risji's, werden naar Vritra gezonden om hem met verstandige woorden ertoe over te halen, het voorstel van de goden aan te nemen. Toen deze de woorden van de Risji's had vernomen, zei hij: 'Gij heilige wijzen, hoe denkt gij dat een verbond tussen mij en Indra duurzaam zou kunnen zijn? Hoe zouden twee zulke tegengestelde machten eendrachtig kunnen regeren?' De Risji's echter trachtten Vritra over te halen en prezen daartoe met bloemrijke woorden de betrouwbaarheid van Indra. Ten slotte wilde Vritra tot een vredesverdrag overgaan. Hij zei: 'Als beloofd wordt dat niet met iets droogs, niet met iets nats, noch met stenen, noch met hout, niet met een wapen of met een werptuig, noch bij dag of bij nacht, Indra of een andere god mij zal aanvallen, dan ben ik bereid om met Indra en de zijnen een eeuwig verbond te sluiten.'

'Zo zij het!', riepen de Risji's, en zo werd de vrede gesloten.

Een tijdlang regeerden de beide wezens gemeenschappelijk. Maar Indra bleef ernaar uitkijken hoe hij tot heil van de wereld de alleenheerschappij kon verwerven. Toen stonden beiden eens in de schemering aan de oever van de zee. Voor hun voeten hadden de golven een grote dam van schuim opgeworpen. Toen hij deze zag, zei Indra bij zichzelf: 'De schemering is noch dag noch nacht. Het schuim is niet droog en ook niet nat, is noch steen noch hout, is geen wapen noch een werptuig. Daarmee kan ik Vritra, mijn vijand, vernietigen.' En toen hij dit had gedacht, stootte hij hem in het schuim, zodat hij stikte.

Toen Vritra wegzonk, klaarde de hemel op. Zon, maan en sterren keken blij naar beneden, een koel windje verfriste de aarde en de goden met hun vriendschaar verschenen om hun vorst Indra te prijzen.

Maar hoewel Indra door alle wezens van de hogere wereld om zijn daad werd geprezen, werd hij door schuldgevoelens overmeesterd en verloor hij al zijn kracht en macht. Hij vluchtte naar het einde van de wereld, waar hij zich in de stengel van een lotusbloem, die op het water dreef, verborg. Niemand kende zijn verblijfplaats.

Toen nu Indra, de koning der goden en beheersers van het luchtruim, was verdwenen, verloren alle winden hun kracht, zodat geen wolken over het land konden heentrekken en zodat ook geen regen meer op bos en veld kon neervallen. Beken en rivieren hielden op te stromen, grasmatten en bomen verdroogden, overal deden nood en ellende hun intrede.

Toen gingen de goden en de godenzonen naar de Risji's, om met hen te overleggen hoe het onheil kon worden afgewend. Zij beraadslaagden drie dagen lang, totdat zij het eens werden: er zou een nieuwe koning worden gekozen, aan wie de hele wereld onderworpen zou zijn. 'Maar opdat onder ons geen onenigheid ontstaat', zeiden zij, 'kiezen wij een mens als koning.'

Op aarde regeerde in die tijd de zeer edele koning Nahoesja, wiens da-

den en deugden in het hele land werden geroemd. Naar hem gingen de Risji's toe en zij verzochten hem in naam van de goden om de heerschappij over de hele wereld op zich te nemen. Eerst weigerde Nahoesja, omdat hij van mening was dat een mens voor zoveel verplichtingen en macht immers veel te zwak was. Maar de Risji's beloofden dat zij hem zouden helpen door de kracht van hun strenge boete-oefeningen. Toen stemde hij toe, en de mens Nahoesja werd tot wereldregent verheven.

Maar nauwelijks zat hij op de hemeltroon of al zijn deugden smolten weg als sneeuw voor de zon. Hij gaf zich over aan alle mogelijke lusten en vergat zijn plicht. Met lichtzinnig spel verspilde hij zijn tijd. Voortdurend zag men hem omringd door een schaar van lieflijke hemelschonen en door kunstenaars met bokspoten. In een wolk van zwoele parfums zat hij op zachte kussens en hoorde verzonden verhalen aan; meer wenste hij niet.

Op een dag kwam hem Indra's verrukkelijke echtgenote Satsji onder ogen. Nahoesja riep: 'Ik ben nu Indra, heer en meester over goden en machten! Kom, Satsji, wees mij gewillig!' Toen de godin deze oproep hoorde, schrok zij hevig. Zij vluchtte naar de heilige wijzen, de Risji's, om beschutting te zoeken. Daarover ontstak Nahoesja in wilde toorn, zodat de hele wereld begon te schudden. De hemelse goden zeiden tegen hem: 'O koning over de wereld, houd toch op met deze verschrikkelijke toorn die u helemaal niet past. Satsji is de gemalin van Indra. Laat uw oog op een andere vrouw vallen, die zich zonder dat zij er echtbreuk voor hoeft te plegen aan u kan wijden.' Nahoesja bleef hun echter het antwoord niet schuldig, maar begon Indra te belasteren, zeggend dat hij óók eens een vrouw die niet van hem was had nagelopen. 'Waarom zijn jullie toen niet in opstand gekomen, hoeders van de wereld?' riep hij.

De goden voelden zich beklemd en met bange woorden wendden zij zich tot de Risji's. 'Een veel gewelddadiger heerser dan Indra destijds was, is deze Nahoesja', zeiden zij. 'De koningin van de hemel, de schone

Satsji, moet hem omwille van de vrede toch maar naar zijn wens dienen.'

Maar de Risji's zeiden: 'Hebt geduld, gij hoge goden, en ook Satsji, wees onbezorgd! Weldra zal de zondaar Nahoesja door zijn eigen begeerte in het verderf worden gestort. Dan zal Indra, die Vritra heeft verslagen, weer koning over de goden zijn.' Want zij hadden nu bedacht, hoe het verder moest gaan. De hemelkoningin moest doen, alsof zij van zins was om bij Nahoesja in huis te trekken. Maar daarbij moest zij de wens uiten dat hijzelf haar moest komen halen om haar naar zijn huis te brengen. Indra – moest zij zeggen – had haar gehaald in een wagen die door paarden werd getrokken. 'Maar jij, Nahoesja', moest zij tot hem zeggen, 'moet de zeven heilige Risji's voor je wagen spannen, opdat ik kan zien dat je machtiger bent dan Indra!'

Zo werd het afgesproken. Toen Nahoesja de wens van de koningin der hemelen vernam, riep hij luid: 'Rijden zoals nog niemand heeft gereden, dat bevalt mij! Een geweldige heerser is voorwaar hij, wiens wagen in plaats van door paarden getrokken wordt door de heilige Risji's!' Onmiddellijk liet hij alle zeven wijzen halen en spande ze voor de wagen, twee aan iedere kant en drie aan de stang. Maar de zeven heilige wijzen hadden alles voorzien en de god Agni een offer gebracht. Toen deze zich in de altaarvlam openbaarde, sprak de oudste der wijzen: 'God van het vuur, ga heen en zoek Indra voor ons!' In een oogwenk had Agni de hele wereld doorkruist. Hij vond Indra noch op de vaste aarde, noch in de blauwe lucht, maar hij schrok ervoor terug om in het water te duiken. Met krachtige toverspreuken gaven de Risji's hem kracht zodat hij in het door hem zo geschuwde element kon afdalen, en daar vond hij Indra in de stengel van een lotusbloem. Snel riep nu Agni alle goden naderbij, opdat zij Indra weer kracht en grootheid konden verlenen. Toen zij zijn heldenmoed en krachtig beleid lang hadden geprezen, begon de door berouw verzwakte god weer wat op te knappen.

'Toen gij ons had verlaten, o koning van de hemel, hebben wij een ver-

gissing begaan. Een menselijk wezen, Nahoësja, hebben wij tot wereldheer gekozen', zeiden zij, 'en nu verlangt hij dat uw trouwe gade, Satsji, zijn geliefde wordt. Daarom, verhef u om de misdadiger te straffen!'

Maar Indra, die Vritra had verslagen, gaf ten antwoord: 'Hoe zou ik in staat kunnen zijn om Nahoësja klein te krijgen, ik die zelf onder de last van mijn zonde nietig en krachteloos ben geworden — hem, wiens wagen met de heilige wijzen bespannen is?' Want reeds had Nahoësja de wagen bestegen om de zo begeerde Satsji te halen.

De heilige wijzen trokken intussen de wagen niet snel genoeg naar de zin van de overmoedige heerser. Ongeduldig schreeuwde hij: 'Hé luilakken, kruip niet zo!' En met een schop spoorde hij de oudste van hen aan.

Met deze schop was echter de maat van zijn misdaad vol. De zeven heiligen hielden stil en riepen: 'Wees een slang en kruip zelf!' Door de kracht van deze vervloeking stortte Nahoësja van de wagen. Als een herinnering aan zijn macht bleef hij aan het hemelgewelf hangen en is daar tot vandaag aan toe te ontdekken als het sterrenbeeld van de Slang. Ook de wagen is zo tot een gedenkteken aan de sterrenhemel geworden.

De heilige wijzen echter snelden naar de goden terug en berichtten over Nahoësja's val. Om de schuld van Indra te delgen werd nu een groot zoenoffer bereid. Een derde ervan namen de bergketenen op zich. Daardoor zijn zij grijs, en vol diepe kloven en scheuren geworden. Een ander derde deel werd over de bomen verdeeld, daarom moeten zij sindsdien vermolmd hout en dorre takken meetorsen. Voor het laatste derde gedeelte moeten de vrouwen boeten met hun steeds terugkerende zwakheid.

Maar Indra werd er rein door en steeg, met Satsji verenigd, hoog boven de wolken uit tot in de verblijfplaats der goden. Daar troont hij, als een zegen voor de wereld.